WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 15. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го СІЧНЯ (JANUARY) 1960 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 15. VOL. LXVII.

ГЕРТЕР ОСКАРЖУЄ КАСТРА В ОБРАЗІ АМЕРИКАНСЬКОГО УРЯДУ І НАРОДУ

Вашингтон. — Державний секретар Крістіян А. Гертер зізнавав на Сенатській Комісії Закордонних справ і сказав, що кубинський прем'єр Фідель Кастро у своїй телевізійній промові, найгострішим від часу свого урядування, виступив проти ЗДА. Гертер повідомив Сенат, що він відкликав на нараду до Вашингтону американського амбасадора Філіпа В. Бонсала, який тільки 10 днів тому відлетів був із столиці на Кубу, щоб нараджуватися з Гертером, щоб протестувати в Гавані проти конфіскати кубинським урядом американської власності. Голова комісії закордонних справ сенатор Дж. В. Фулбрайт пізніше сказав журналістам, що Гертер назвав прямову прем'єра Кастра „образою американського амбасадора, американського уряду і американського народу." В цій телевізійній промові Кастро осмілився твердити, що ЗДА організують ворожі виступи проти Куби. Сен. Фулбрайт казав, що державний секретар у своїй тригодинній промові про закордонну політику багато місця присвятив Кубі, а також порушував справу цукрової квоти, важність якої кінчається з кінцем цього року, і тому теперішній Конгрес повинен би її відновити. Гадають, що уряд проситиме Конгрес, щоб уповажнив Президента змен-шувати або збільшувати цукрові квоти. Ця ухвала відноситиметься до 16-ох держав, що продукують цукор, але вона може бути дуже потрібна як засіб проти прем'єра Кастра, який починає бути невідповідальним у своїй політиці до ЗДА. Коли Президент матиме повновласті встановляти висоту цукрової квоти, тоді негайно, на випадок потреби, зможе застосувати „цукрові" санкції проти Куби. Треба згадати, що Куба користає з деяких привілеїв в торгівлі своїм цукром із ЗДА. Прем'єр Кастро назвав у своїй промові той цукровий привілей „переслідуванням" Куби капіталістами ЗДА. В тій самій телевізійній промові прем'єр Кастро гостро напав на Еспанію, і то в присутності еспанського амбасадора, який хотів зараз же відповісти на цій телевізії, але йому не дозволили. Прем'єр Кастро наказав, щоб еспанський амбасадор Хуан П. Льохендіо до 24-ох годин залишив Кубу, заявивши одночасно, щоб кубинський амбасадор Хозе Міра Кардона опустив Мадрид. Кастро оскаржує еспанського амбасадора в тому, що він, нібито, підтримує в Гавані контрреволюціонерів, які виступають проти режиму Кастра. Кастро сказав таке: „Ми нічого не втратимо, коли зірвані будуть дипломатичні зв'язки з Еспанією".

Науковці передбачають кінець радіяції за кілька років після пробних експльозій

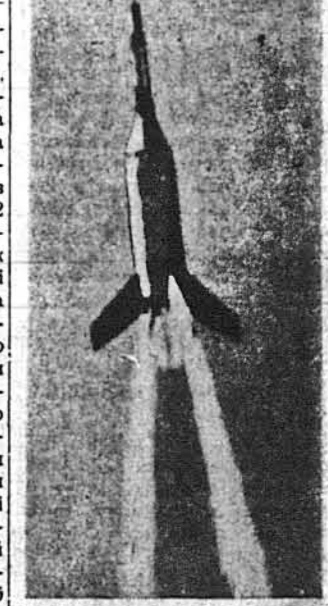
Бостон, Массачусетс. — На зборах Американського Метереологічного Товариства промовляли деякі визначні фахівці від атомової енергії і твердили, що радіоактивність після пробних атомових експльозій може перестати існувати вже кілька років після тих експльозій, а не цілого століття, як давніше думали. Щоб це сталося, то мусіли б бути припинені дальші пробні атомові вибухи. Колишній член Комісії Атомової Енергії д-р Віллард Ф. Ліббі сказав, що вчаснішна молікіяція в повітрі радіяції зменшить небезпеку від неї на людське життя. Д-р Лестер Мечта твердив, що за два-три роки відтепер в повітрі буде тільки незначна скількість радіяції. Подібно твердили й інші фахівці від радії: д-р Едвард А. Мартелл та швед д-р Берт Болін із Стокгольму, який над Швецією обсервує радіяцію від пробних експльозій.

Сен. Джансон передбачає ухвалення „доброго" закону про охорону громадянських прав

Ню Йорк. — Голова демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон із Тексасу був на прийнятті в посадника Ню Йорку Роберта Вагнера і заявив в пресовому інтерв'ю, що, згідно з його передбаченням, Конгрес на цій сесії ухвалить „добрий" закон про охорону громадянських прав, який буде охороняти кожну особу, щоб можна користати зі своїх прав, в тому також із виборчих прав. Сен. Джансон сказав, що Сенат чекатиме з цією справою до 15-го лютого, щоб Палата почала працю в цьому напрямку, а як це не станеться до того часу, тоді Сенат започаткує працю. Комісія правил в Палаті тримає законопроєкт в цій справі, і вже 170 конгресменів підписали петицію, щоб ця комісія переслала цей проєкт на розгляд повної Палати. Сен. Джансон говорив, що треба буде робити, щоб недозволити іншим комісіям саботувати ухвалення цього законопроєкту, проти якого виступають південні демократи.

Мавпа Сем відбула успішний лет в космічні простори

Воллопс Айленд, Вірдж. — Крайова Адміністрація Аеронавтики і Космічних Просторів повідомила 21-го січня, що 6-фунтова мавпочка самичка Сем з успіхом відбула лет в космічні простори, та вернулсь здорова й життєрадісна, бо такою її зловили в кабіні на океані у віддалі 12 миль від місця випущення. Після того, як вона впродовж 8-ох мінут літала на висоті 9,5 милі. Цей лет роблено на те, щоб випробувати ті прилади, які мають служити до повороту на землю тварини чи людини, які летять в космічні простори. Після цього експерименту мавпу відвезли гелікоптером до школи летунської медицини в Сан Антоніо, Тексас. Науковці плянують цю самичку „одружити" з тим самцем, який минулого року з успіхом літав у космічні простори, щоб пізніше досліджувати, чи це перебування в космічних просторах мас який вплив на потомство. Це „одруження" мас відбутися пізніше, бо вона мас вже три роки, а він дещо молодший. Умови життя в однотонній кабіні були та-

Ракета, що в ній випущено в міжплянетні простори мавпочку Сем

кі самі, які будуть тоді, коли полетить в Космос астронавт-людина, що мас відбутися вже в 1961-ому році.

Айзенгавер доораджує молодим республіканцям, як виграти вибори

Вашингтон. — 20-го січня президент Айзенгавер почав останній восьмий рік свого урядування в Білому Домі тим, що виголосив промову на зборах молодих республіканців та доораджував їм, як треба виграти цьогорічні вибори. Президент, вірить в перемогу республіканців, а також що її запевнити, то члени партії повинні „вияснити цілі своєї організації кожному громадянинові, не пожалію від того, чи він демократ чи республіканець". Коли ним не вдасться переконати більшости в слушності нашої програми, казав Президент, тоді ми програємо вибори. „Ви мусите вірити в свою справу з цілої глибини своєї душі, бо без того вам не вдасться політична або якась інша кампанія". Президент заявив, що він сподівається частіше бачити цих молодих республіканців під час виборчої кампанії, „поки ми не зможемо відзначити нову перемогу на початку листопада цього року".

Конгресмен Вільям Е. Міллер вибраний на голову Республіканської Конгресової Комісії

Вашингтон. — Республіканська Конгресова Виборча Комісія, яка керує виборчою кампанією, вибрала на свого голову конгресмена з Локпорту, Н. Й., Вільяма Е. Міллера. Вибір запав одноголосно, бо інший кандидат конгресмен з Огайо Вільям Мек Клюллок зрезигнував, щоб „не створювати причини до роз'єднання". Досі цей пост звичайно займав конгресмен із Середнього Заходу, але теперь вирішили, що його може занимати мешканець Заходу або Сходу. Перед голосуванням прихильники конгресмена Міллера заявили, що мають стільки голосів, що їх кандидат має запевнений вибір; тоді всі інші вирішили голосувати на Міллера, щоб скріпити становище нового голови. Провідником республіканців в Палаті є конгресмен Чарлз А. Галлек; головою Республіканської Політичної Комісії є конгресмен Джан В. Бирнс, а головою Виборчої Комісії — конгресмен Міллер.

Представник АФП — КІО не є вдоволений із робітничої програми Рокефеллера

Олбані, Н.Й. — Голова законодатного відділу при стейтовій організації Американської Федерації Праці-Конгресу Індустріяльних Організацій Реймонд Р. Корбетт заявив, що рекомендації губернатора Рокефеллера в справі збільшення соціяльного забезпечення і мінімальної заробітної платні не можуть вдоволити зорганізованого робітництва, бо вони є „замалі і запізно зроблені". Рокефеллер пропонував збільшити тижневу допомогу безробітним із 45 долярів до $50, а мінімальну заробітну платню по одному доляреві від години праці усталити на всі підприємства в стейті. Голова виконної ради стейтової організації АФП-КІО Луїс Голлендер закликав, щоб ця організація припинила автоматичну підтримку Демократичної партії, тільки щоб свою політичну лінію узалежнювала від становища обидвох партій до окремих політичних проблем, бо робітництво буде скористає з такого становища. Але губернатор Рокефеллер своїми пропозиціями не задоволив робітничої організації, бо АФП-КІО вимагає, щоб мінімальну заробітну платню збільшити до $1.50 за годину праці, і щоб допомога на час безробіття виносила тижнево по 65 долярів (Тепер вона виносить до $1? тижнево.)

Генерал Шрівер за пристосування метод в здобутті космічних просторів

Ню Йорк. — Шеф команди досліду й розвитку при летунстві генерал поручник Бенард А. Шрівер промовляв на прийнятті Американського Товариства для справ керівництва в готелі Рузвелта і вимагав, щоб пристосувати методи керівництва в опануванні космічних просторів, бо дотеперішній спосіб вирішування цих справ не відповідає добі керованих ракет. Генерал Шрівер дослівно сказав: „Я бачу, що всім є ясно, що існує технологія. Але ще не всі здають собі справу з того, що існує керівництво". На думку цього генерала модерні способи керівництва треба б прикласти до таких проблем, як розвідка, вчасний алярм і комунікаційні сателіти, бо від належної розв'язки цих трьох справ може залежати те, чи ми переживемо майбутню атаку, що нам загрожує збоку комуністів. Під добрим керівництвом генерал Шрівер розуміє: безпосередні і ясні рішення в політичних справах; призначення потрібних фондів, продукція всіх потрібних частин одночасно, а не за чергою, як це досі діється, чим припинюється продукцію цілости ра-

Совєтська ракета потрапила у визначену ціль на Пацифіку

Москва. — Совєтський уряд проголосив офіційний комунікат, в якому стверджується, що випущена із території Совєтського Союзу ракета пролетіла 8,000 миль і потрапила на Тихому Океані ціль в межах однієї і чверть милі. В комунікаті підкреслюється, що спроба з випущенням цієї ракети була цілком успішною, що вона була випущена своєчасно і що пролетіла вона всі свої етапи, згідно із встановленим пляном. Успішність випущення совєтської ракети і факт, що вона потрапила близько до визначеної цілі, підтверджують також і дані, здобуті американською флотою, про що сповістив офіційно Пентагон. Згідно із совєтським повідомленням, остання складова частина ракети, яка була тільки моделем, впала в океан близько визначеної цілі. В якому місці була та ціль, совєтський комунікат не виявляє і тому теж важко справдити достовірність поданих Совєтами інформацій. Досягла совєтська ракета своєї цілі в середу дня 20-го січня ц. р. о год. 8,05 ранку московського часу або п'ять хвилин по 12-ій полудня за східним американським часом, летячи із скорістю 26,000 кілометрів або 16,146 миль на годину. В совєтському комунікаті не подано, чи совєтські кораблі пробуватимуть виловити з моря модель останньої частини ракети.

Де Ґоль рішений перевести намічений плян щодо Альжиру

Париж. — Криза, яка настала поміж центральним французьким урядом у Парижі та цивільним і військовим управлінням в Альжирі покищо дещо улеглась, після того, як викликаний до Парижу командант Альжирського району, генерал бригади парашутистів Жак Массю проголосив декларацію, що він є льояльний до шефа французьких збройних сил в Альжирі, що льояльність супроти збройних всіх збройних сил, себто президента де Голя, не підлягає ніякому сумніву. Короткий офіційний комунікат проголосив, що відбулося засідання французького уряду, на якому рішено „продовжувати політику, визначену головою держави". Газетні коментарі вбачають у цьому потвердження здогадів, що французький уряд мас закулісові контакти з задорними проводом альжирських партизанів і що внедовзі відбудуться переговори про перемир'я. А по вулицях Альжиру роз'їздили авта з гучномовцями, які надавали заяву генерального резидента Поля Делюврієр, що „армія і Франція залишаться в Альжирі". Французькі колоністи схвилювані перспективою закінчення війни та ступневого переходу влади в руки мусульманських автохтонів. Гостру кризу викликало інтерв'ю названого генерала Массю в західно-німецькому щоденнику „Sueddeutsche Zeitung", де він різко критикував президента де Голя і не виключав спротиву альжирських французів проти політики Парижу.

Ворошилов з великим почотом почав об'їздити Індію

Ню Делі. — 78-літній маршал Климент Ворошилов, який, як голова Верховного Совєта є ніби президентом Совєтського Союзу, прилетів в минулу середу 20 ц. м. до столиці Індії на 18-денні відвідини, під час яких він й його почот об'їздитимуть по краю. У товаристві Ворошилова є віце-прем'єр Фрол Козлов, член Президії компартії Катерина Фурцева і віце-міністер закордонних справ Василій Кузнєцов, поруч із цілим рядом інших „достойників" і пропагандистів. За офіційними даними на вулицях Ню Делі здовж траси, що нею їхали совєтські гості, назустріч яким вийшли президент Індії Расандра Прасад, прем'єр Неру й інші високі індійські урядовці, було яких 100.000 осіб — одна десята тієї маси, яка вітала през. Айзенгавера. Ворошилов підкреслив у своїй короткій промові на летовищі „совєтсько - індійську приязнь", та — натякаючи на спір Індії з комуністичним Китаєм — говорив про конечність полагоджування всіх кордонних спорів „мирними засобами."

У КАЗАХСТАНІ ЗМІНЕНО КОМУНІСТИЧНУ ВЕРХІВКУ

Москва. — Як можна було сподіватися після недавньої лекції, що її Хрущов прочитав керівникам Казахстанської „республіки", Ніколай Бєляєв, приятель Хрущова і член Президії компартії, перестав бути партійним шефом в Казахстані, а на його місце призначено прем'єра Динмухаммеда Кунаєва. Новим казахстанським прем'єром став З. А. Ташенев, дотеперішній голова Президії Верховного Совєту Казахстану, ото ж ніби голова держави. На його місце Москва призначила Фазіля К. Карабжанова.

Західньо-німецький парлямент натаврував вияви антисемітизму

Бонн. — Західньо-німецький парлямент одностайними оплесками схвалив декларацію всіх партій, відчитану заступником президента парляменту, соціял - демократом проф. Карлом Шмідом. У цій декларації всі західньо-німецькі політичні партії, заступлені в парляменті, засуджують гостро всякі прояви антисемітизму, підкреслюючи, що вини німців не змінює факт, що подібні антисемітські вибрики сталися в різних інших часі також в різних інших державах. Мовляв, в різних краях появились на мурах свастики, але під знаком свастики вимордовано 6 мільйонів жидів. І справа не в тому чи вбито їх 6 мільйонів чи три мільйони, а чи взагалі вбито хоч би тільки одного жида з расових і релігійних причин. Всепартійна західньо-німецька декларація вказує за ці останні антисемітські виступи батьків і вчителів дітей і молоді, але також комплекс меншевартости і загальний клімат, в якому можуть народитися такі прояви. Тому цілий нарід — каже декларація — мусить раз-у-раз таврувати антижидівську політику нацистів, як „диковинну глупоту" і всіми силами протиставитись відродженню її. — Водночас західньо-німецький уряд займався справою антисемітизму в Німеччині. Сам канцлер Аденауер вбачає в цих останніх випадках комуністичну руку. Він покликається на численні докази цієї справи та на кампанію всієї міжнародної комуністичної преси.

В КАТАСТРОФІ ЛІТАКА В ДЖАМЕЙЦІ ЗГИНУЛО 37 ОСІБ

Монтего Бей. — 21-го січня літак Колюмбійської летунської лінії перевернувся, експльодував і загорівся, спричинивши смерть 37 осіб, в тому 17-ох американців. Між американцями були 36-річний син сенатора - республіканця Гомера Кейпгарта з Індіяни з дружиною, Томас С. Кейпгарт і президент фірми Джан Мартефер. 4 пасажири і 5 членів залоги врятувалися, але є з важко поранені.

ЗДА ПЕРЕДБАЧАЮТЬ АКТИВНУ УЧАСТЬ ПЕЙПІНГУ В ПАКТІ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Вашингтон. — Державний секретар ЗДА Крістіян А. Гертер заявив, що він вважає доконечною активну участь комуністичного Китаю в Пакті про роззброєння, що мав би бути підписаний евентуально поміж державами Заходу і Сходу. Склав свою заяву Гертер під час сесії сенатської комісії для закордонних справ, яка проходила за закритими дверми, додаючи водночас із цим, що з активною ролею комуністичного Китаю в такому договорі не зв'язана конечність визнання цього режиму урядом З'єдинених Держав Америки. Водночас із проголошенням декларації Гертера, складеної під час пересплухань у сенатській підкомісії, опубліковано відповідь державного департаменту на заяву міністра закордонних справ комуністичного Китаю маршала Чен І, що Пейпінг не буде дотримуватися договору, в складенні і підписанні якого він не брав такої чи іншої участи. Склав цю заяву маршал Чен І під час зібрання парляментної комісії китайського парляменту, стверджуючи, що Китай готовий завжди брати на себе і дотримувати міжнародних зобов'язань, що їх узяв формально на себе, і що ніякий міжнародний договір без участи чи хоч би підпису презентантів китайської Народньої Республіки не буде респектований комуністичним Китаєм. В декларації державного департаменту ЗДА стверджується, що становище комуністичного Китаю є цілком ясне і що ніхто не думає вимагати від нього дотримування договорів, яких він не підписував. Переговори в справі роззброєння почнуться вже 15 березня ц. р., і першою їх точкою нарад буде обговорення готовости комуністичного бльоку співпрацювати у виробленні ефективної і відповідно контрольованої програми міжнародного роззброєння. Якщо в цій справі буде досягнуте порозуміння, то самозрозуміло — як це підкреслено в декларації державного департаменту ЗДА — буде участь у цьому пакті також інших держав, в тому і Комуністичного Китаю.

Совєти погрожують репресіями Японії за її договір з ЗДА

Москва. — Командант совєтської далекосхідньої військової округи, генерал Гаврила А. Пеньковський писав у московській „Правді", статті з гострою атакою проти новопідписаного японсько-американського договору, як ніби загрози проти Совєтів. Ген. Пеньковський твердить, що тепер не може бути мови про повернення Японії островів Габомай і Шікотан з загарбаного Совєтами Курільського архіпелагу, бо — мовляв — вони потрібні Совєтам з стратегічних мотивів. Совєтський генерал розглядає новий японсько-американський договір як факт „перетворення Японії в американську ракетну й атомову базу", який може мати для Японії трагічні наслідки, бо коли Америка захоче покористуватися тими базами у війні проти Совєтів, то Японія, мовляв, „буде знищена як держава" совєтськими відплатними ударами. Так само другий центральний совєтський часопис „Ізвєстія" розглядають підписання американсько-японського договору, як „акт ворожости проти Совєтського Союзу" та доказ провідної ролі „імперіялістів і мілітаристів" в Японії, що ніби пішли „на американську службу".

Наймолодша держава Камерун викликала на поміч французькі війська

Яунде, Камерун. — Наймолодша африканська-муринська держава Камерун, що її державну незалежність урочисто проголошено 1-го січня ц. р., звернулась до Франції з просьбою прислати їй додаткові військові частини для поборювання акції терористів. Камерун був під французьким вірчим управлінням, яке закінчилось 1-го січня ц. р. Однак Камерун не мас ще власного війська. Тепер французи, на просьбу камерунського прем'єра Ахмаду Ахіджо прислали ще один курінь. В Камеруні оперують дві банди терористів, підтримувані зброєю ворожими до режиму названого прем'єра „лівими" суперниками, які в свою чергу дістають зброю від сусідніх комуністів з Ґвінеї і Ґани. Обидві названі сусідні муринські держави не визнали уряду Ахмаду Ахіджо, який ніби повинен був перед проголошенням самостійности перевести нові вибори. Референдум над конституцією в Камеруні відбудеться 15 лютого, а вибори в квітні, але таможнє населення живе ще на примітивному ступні, з величезним відсотком неграмотних та мінімальною політичною зрілістю. Камерун зголосив вже офіційно внесення для допущення його до Об'єднаних Націй. Спонзором того внесення буде Франція. Формально будь-яка нова держава може бути прийнята до ОН тільки Генеральною Асамблеєю за рекомендацією від Ради Безпеки, тому прийняття Камеруну — і до того часу, певне, й Кипру — відбудеться щойно у вересні цього року.

В АМЕРИЦІ

● Міністер оборони Венесуелі повідомив, що в столиці цієї республіки заарештовано 7-ох військовиків за те, що належали до змови, ціллю якої було скинути президента Ромуля Бетанкура. Крім того, як повідомляє поліція, заарештовано 72 цивільні особи. Шефом змови був д-р Карльос Савеллі Мальдонадо, який обороняєся і не давав себе заарештувати та при тому вбив одного поліційного офіцера.

● Поліція заарештувала в Сиракюзах, Н. Й. 62-річного Сесіля Аткінсона за те, що був посередником при продажі до СССР недозволеного стратегічного матеріялу, що його потрібно до пального при ракетах. Цей матеріял прийшов із Аргентини, а його продано до СССР через Польщу. Аткінсонові грозить кара 10 років тюрми і $10,000 грошова кара.

● Деякі військові виховники підтримують законопроєкт, який минулого року ухвалив був Сенат, щоб ветерани, які почали військову службу після 31-го січня 1955-го року, могли користати з федеральної допомоги на студії, подібно як це було з військовими ветеранами з другої світової війни і з війни в Кореї.

● З Ню Гейвену повідомляють, що видано наказ про заарештування 12-ох студентів Єйльского університету у зв'язку з аферою з 14-річною дівчиною, що була замішана в неморальні зв'язки з студентами того університету. Всі ці студенти вже самі виступили з університету ще перед тим, коли ця неморальна афера виявилася публічно. У зв'язку з цією справою заарештовано вже два дні тому 5-ох студентів.

● 24-річний син Нікити Хрущова Сергей Н. Хрущов під час минулорічної візити в ЗДА діставав від торговця метеликами Алтнадова Гляйца в Бруклині, Н. Й., скриньку зі засушеними 100 метеликами. Тепер він прислав до Брукліна скриньку з 54 метеликами, між якими мали бути рідкі види. Пан Гляйц має 1,500,000 видів метеликів, і важко йому натрапити на рідкі види.

У СВІТІ

● Ізраїльський прем'єр Бен Гуріон боронив Західню Німеччину проти атак збоку своїх земляків. Він твердив, що нинішня німецька молодь не є нацистська та що за вибрики одиничних хуліганів не можна винувати цілого народу. Після його виступу — ізраїльський парлямент відкинув внесення опозиції, щоб відкликати достави ізраїльських скорострілів для західньо - німецької армії.

● У Мюнхені засуджено після 3-денної розправи 52-річного Рікарда Бугдале, колишнього сержанта СС, на досмертну в'язницю за знущання і масове вбивство концентраційних в'язнів. Він боронився тим, що до того „обов'язком" було „карати злочинних в'язнів".

● У Західньому Берліні арештовано двох агентів східньо-берлінської комуністичної поліції, які вишукували юнаків із нео-нацистськими симпатіями та роздавали між них зброю від комуністі-

● У Швайцарії найбільшою сенсацією є скандальний процес проти недавнього президента тамошньої адвокатської палати, Пієра Жаку, жонатого й батька двох дітей, який застрілив свою молоду коханку, а після того пробував вбити й себе. Тепер виявилося, що вбивця ходив до його приятелів. Вся швайцарська преса пише з цього приводу про упадок моралі та потребу боротися з цим явищем.

● Заступник голови англійської Партії Праці, Енюрин Біван, який мав стати англійським міністром закордонних справ, коли б та партія виграла була вибори, бореться із смертю. Він перейшов важку операцію 29 грудня і його стан погіршився.

● Прем'єр альжирського протифранцузького уряду, Ферґат Аббас прибув до Західньої Німеччини на лікування. Німецький уряд дозволив йому на в'їзд під умовою, що він, на час перебування в Німеччині, не буде займатись політикою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Стихія до самостійности

Недавно бельгійський король Бодуен об'їздив бельгійські колонії в Африці, президент Франції де Голь відвідував тамошні французькі посілості, а тепер англійський прем'єр Мекміллен усе ще відбуває подорож по країнах середньої і південної Африки. Річ іде про деякі існуючі вже молоді держави, або такі, які ще знаходяться у вірчому управлінні названих держав з формальним мандатом від Об'єднаних Націй, або такі, які хочуть перейти із статусу льокальної автономії до вищого ступня самостійности.

Король Бодуен і президент де Голь і прем'єр Мекміллен скрізь зустрічались з тим самим явищем: стихійним гоном до самостійности. Стверджував це й Генрі Кебот Ладж, що їздив на проголошення самостійности Камеруну, як представник президента Айзенгавера, та при цій нагоді відвідав і деякі сусідні країни. Але всі вони та асистуючі їм журналісти стверджують ще друге паралельне явище: такі внутрішні відносини взаємної гризні, боротьби і терору, які межують з хаосом, та серед яких страшенне трудно здійснювати самостійницький принцип. Ось кілька конкретних прикладів:

У Гані прем'єр Нкрумах з амбіціями всеафриканського лідера затулив рота опозиційній пресі, а непокірливих опозиціоністів виселює з краю. Він каже просто, що його батьківщина не дозріла до демократії; його противники кажуть, що він заведе Гану до комунізму. Прем'єр наймолодшої держави Камеруну викликав на допомогу французьке військо для боротьби проти терористичних банд, які воюють списами і луками, та палять і винищують села. Їх повстання ніби завинили ватажки племен, які не хочуть вирєктись свого монополю на управні поля і всі жінки. У Конго громадянська війна між чорними племенами, які до списів і луків додають засіб затроювання джерел питної води, забрала вже сотні людських жертв. В Уганді юрба чорних вбила трьох голів племен з їх родинами. В Південній Родезії проголошення самостійности грозить вирізанням всіх білих. Справа Кенії застрягла на Лондонській конференції, де англійці не хочуть допустити до ролі партнера одного організатора терористичної організації Мав-мав. В Південній Африці фронт чорних одностайний, зате фронт білих розпорошений на тлі расистської політики тамошнього автономного уряду.

Окремими лідерами тих чорних країн є люди з англійською, французькою чи американською високою освітою. Але поруч із ними владу мають чарівники, знахорі, а анальфабетизм, безпросвітня нужда і примітивізм такі, що тонка верства керівної інтелігенції не всилі справитись з тими лихами.

Можна сперечатись, чи всі ці країни дорослі вже до своєї державної самостійности. Але вони мають право на неї, а вину за їх стан несуть колоніяльні держави. І ті держави мають обов'язок приспішити процес їх культурного й економічного піднесення та політичного заспокоєння. Коли в Африці не стане колоній, то тим паче не буде місця для них в середній і східній Европі.

Совєтизовані щедрівки

Студенти Київської консерваторії ім. П. Чайковського виступили, як повідомляють московські „Ізвєстія" за 14 січня ц. р., з ініціятивою „відродити народний звичай новорічних побажань" й улаштувати для тієї мети на передодні Нового Року „щедрування" по домах і вулицях Києва. Заслугу цієї ініціятиви зразу ж таки приписали „Ізвєстія" собі, значить своїм статтям про конечність створення „совєтської обрядовости".

Відновляючи заборонюваний досі дуже гостро і навіть засуджуваний як релігійний пережиток і забобон старий народний обряд щедрування, молоді студенти зробили це з усіма засобами обережности: вони здобули апробату на свій почин не тільки від видатних музикологів і композиторів — таких як Остап Лисенко і Пилип Козицький, але й навіть „благословення" від секретаря комсомольської організації Кіма Дубінського. Добившися заздалегідь цього дозволу, студенти приготовили відповідний репертуар і пішли по урядових установах і по хатах окремих партійців і громадян, співаючи „Щедрика", „Щедрий вечір, добрий вечір" і „Чи дома, дома хазяїн дому" та інші. Ходили вони не тільки із щедруванням. Спотворивши старий звичай ходіння з Різдвяною зорею, вони носили із собою засвічену п'ятикутню червону зорю.

Не зважаючи на те, що проведено це „відродження" з виразною метою протидіяння впливам церкви і церковним обрядам і що співані щедрівки спотворено безглуздими вставками уже „совєтського" змісту, таким, наприклад, як вставка в коляду „Чи дома, дома" побажання, щоб хлопці „любили Рідну Вітчизну, що йде невпинно до комунізму", офіційну віднову старого традиційного звичаю щедрування треба вважати ще одним доказом живучости і невикоріняльности старих народних і релігійних традицій, як теж ще одним підтвердженням безуспішности комуністичних намагань вбити духа народу.

Якщо ж іде про усучаснену совєтизацію цих народних обрядів, зокрема щедрівок, то вона буде ще більше даремною, як були усі намагання комуністичного режиму ці обряди знищити і викорінити.

Прости їм, Боже . . .

Не можемо видумати іншого заголовку для коментаря на випадок, який маємо на думці, бо його важко збагнути здоровим глуздом навіть при найбільшому зрозумінні і вирозумінні до людських помилок.

Перед нами „Бюлетень Українського Національно - Державного Союзу в США" за місяці листопад - грудень 1959. На першій сторінці цього Бюлетеню є в рамках гарні привітання Головних Управ УНДС в ЗДА і Канади „З Новим Роком і Різдвом Христовим" поіменно для Президента і Проводу УНР в екзилі і „для всіх", та починаються міркування „На кінці року", що займають також 2-гу сторінку. А що на тій другій сторінці залишилось ще невеличке місце і, можливо, з думкою про те, що саме кінчався Ювілейний Рік Мазепи, там надруковано вірш „Мазепинське", що його написав в 1949-му році Максим Рильський. Зацитуємо вірш вцілості, щоб не було будь-яких непорозумінь:

„Коли Полтавський громокрилий бій
заклекотів, загуготів простором,
біля Петра стояв з незгаслим зором
полковник фастівський Семен Палій.
Зривався зради плосколобий змій,
та правди меч і повселюдний сором
його разили, — і народній форум
прокляв Мазепу в правоті своїй".

Біля цього віршилища жадного вияснення, жадного коментаря, а від статті він ще відділений святочною закладкою, подібно, як на останній сторінці Бюлетеня відділені заклики: „Підписуйте Позичку Визволення України!", „Підтримуйте Державний Центр УНР!", „Жертвуйте на Українську Національну Раду!"

Очевидно, що ми далекі від того, щоб посуджувати тут когось у злій волі і не маємо причини сумніватися, що тут могла зайти тільки помилка, до якої — як кажуть — кожний редактор має бодай раз вроці право, як порядний купець „має право" до якогось одного нещасливого випадку, охопленого його забезпеченням. Проте, все має свої межі. Ця межа була б переступлена у випадку, про який мова, якщо читацька публіка не дістане відповідного вияснення. Тим часом, таки справді: прости нам, Боже, наші помилки . . .

Микола Чировський

МОЖЛИВОСТІ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗНИЖКИ

Найбільше основною прикметою американської економічної, так званої капіталістичної, системи, є мотив і бажання індивідуального зиску. І це, бувши з одного боку надзвичайно важливим двигуном господарського розмаху і поступу в ЗДА, з другого боку є теж і основною причиною економічних коливань вільних господарств взагалі, а в тому теж і американського. З початком 1960 року різні дослідні установи, або дослідні відділи великих підприємств, завдали собі багато труду, щоб прослідити можливості розвитку американського ринку в найближчій будуччині, і таким чином створити тривкіші підвалини для продукційних, фінансових і ринкових плянів. Загально всі передбачування і пророцтва ідуть в напрямі типового оптимізму, що 1960 рік буде роком небувалого господарського росту. Недавно велика нюйоркська асекураційна установа „Пруденшел" опублікувала висліди своїх дослідів економічних тенденцій країни, що заповідають в 1960-му році добробут і завершення рекордового національного прибутку, рекордових видатків споживача, що заохочуватиме до рекордового виробництва, величезних інвестицій, і . . . дальшої інфляції. І все іде мов за пляном. В осені 1957-го року економіка нашої країни була заломилася, прийшла була господарська знижка, або рецесія, а з весною 1958-го року прийшла господарська віднова і економіка ЗДА знову стала розганятися. Цілий 1958 рік був одначе досить прикрий. І хоч весною 1959го року господарська ситуація основно поправилася, все ж таки ступінь затруднення продукційних факторів, а зокрема праці, був відносно низький. Капіталісти, щоб прискорити господарський підйом, впроваджували технічні уліпшення, що вдержували запотребування на робітника на низькому рівні, хоча продуктивність підприємства росла. Тепер, народне господарство Америки, перейшовши доволі довгий шлях економічної поправи і росту, готове для нового могутнього росту і розвитку.

Завеликий оптимізм ніколи не оплачувався. В ньому людина затрачує почуття дійсности. І так, надто оптимістичні гороскопи на 1960-ий рік напевно причиняться до неспівмірно великих інвестицій, до неспівмірно агресивних вимог світу організованого робітництва, до неспівмірного наростання цін а загальній інфляційній тенденції. Так було в минулому, і це саме заповідають ринкові дослідники на майбутнє. Всі пригадують поставу автових робітників і їхні домагання в обличчі економічного просперіту 1956 і вчасного 1957 років, та й перебільшений продукційний потенціял автомашинної промисловости цих часів. Рецесія пізно в 1957 році таки відразу зменшила вимоги автових робітників і скоротила виробничі процеси.

Усі ці неспівмірності в економіці країни, подиктовані мотивом приватного прибутку різних ділянок народного господарства та різних прошарків суспільности, основно захитують рівновагу в економічному житті і безумовно доводять до циклю коньюктурних колибань Недавнє величезне напруження в сталеварній промисловості між сталеварниками і сталеварними робітниками безсумніву ту економічну рівновагу захитало і за це американському народному господарству прийдеться, скорше чи пізніше, заплатити досить високу ціну. Рік 1961 буде, правдоподібно, реченцем цього ж розрахунку. При цьому, ще і нові конфлікти між працедавцями і працепіднаємцями є в процесі наростання. Економісти Волл-стріту добачують в цих конфліктах зародок господарської знижки в 1961 році. І тут не є важним, що ідеться про основні переміни американського економічного життя в його структурній побудові. Це проєкції на далеку мету. Але це внутрішнє кипіння мусить добавити до коньюнктурних вагань на коротку мету.

Згадувана вже інфляційна горячка хоч штучно, а все ж таки приобіщює великі прибутки для підприємців, коли їх зв'язати із безперебійним наростанням витрат споживача, який, сподіваючись господарського просперітету і великого затруднення, рівно ж надіється на постійний і регулярний заробіток, не думає скорочувати своїх консумпційних видатків і свій життьовий стандарт. Оце ніби блудне колесо, в котрому всі елементи крутяться і дають поштовх один одному.

Тут і політичний фактор не є останнім. Вистачить пригадати кілька моментів із недавнього минулого. Початок 1948 року ще був періодом економічного просперітету і високої коньюнктури. Але ж це, був і час президентських виборів. При кінці цього ж року прийшла рецесія. В чотири роки історія приблизно повторилася. 1952 рік був знову роком просперітету і знову це був час президентських виборів. А на другий рік, осінню 1953 року, прийшла економічна знижка. І мов у годиннику; рік 1956 визначався високою господарською коньюнктурою. І він теж був роком вибору президента Айзенгавера на його другу каденцію. А зараз таки, рік пізніше, осінню 1957 прийшла економічна рецесія.

Виходить, що господарські колибання є таки в якомусь зв'язку із дуже важною подією в американській демократії, а саме, президентськими виборами. Час виборів є без сумніву періодом високо пожвавленої активности. З одного боку глибоке зацікавлення політичними подіями, а з другого ж — недостача уваги державного апарату до економічних подій не дозволяють на успішні контрольні засоби для здержання заскорого наростання господарського потенціялу. Урядові, що стоїть в обличчі виборів, ніяк не підходить дефляційна фінансова політика, бо вона, змірюючи до сповільнення господарського темпа, автоматично довела б до непопулярности правлячої партії. І так, в 1960 році матимемо знову вибори, тай всі гороскопи вказують на добру економічну коньюнктуру в той час. Кож-

(Закінчення на стор. 4-ій)

З НОВИХ ВИДАНЬ

МОДЕРНИЙ ПІДРУЧНИК ДЛЯ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

З появою граматики професора Яра Славутича, „Конверзейшенел Юкрейнієн", наша спільнота в Канаді і З'єдинених Державах отримала важливий, модерний підручник для навчання української мови. Книжка ця тим важливіша, що має пояснення в англійській мові і тому може служити підручником для тих, що зовсім не знають української мови.

Автором книжки є визначний український поет, перекладач чужомовних літературних творів на українську мову і з української на чужі мови, тонкий знавець української мови і літератури. — Вступну статтю до книжки вмістив проф. О. Старчук з Албертійського університету.

В граматиці Яра Славутича застосовано найновішу методу навчання мов, нещодавно введену в американські університети. Вона основно відрізняється від попередніх метод. Ціллю її є уможливити учневі якнайскорше опанування словництва й підставових зворотів мови і речень через посилені усні вправи і діялоги. Замість тяжкого, часом навіть нудного початкового введення в граматику, що часто-густо зневохочує початківця, підручник уже від першої лекції вчить студента коротких, простих, щоденних речень в українській мові. Автор має досвід у цій методі навчання. Він уже кілька років веде цим успішним способом курси української мови в Американській Військовій Школі мов у Каліфорнії.

В повний курс підручника входитиме 100 лекцій із словником на коло 5,000 найважливіших українських слів. Досі появилась перша частина підручника з 50 лекціями. Друга частина вийде незабаром. Кожна лекція складається з п'ятьох головних частин: діялогу, читання, граматики, домашньої роботи і словника. До цього доходять ще в більшості лекцій вислови й ідіоми, прислів'я та приказки.

В діялогах студент уже від початку ознайомлюється із звуками і структурою мови. Частина матеріялу для читання підібрана в такий спосіб, що становить перегляд щоденного життя, подає відомості про підставові речі в кожній ділянці і вводить студента в галузі географії, історії літератури, мистецтва, рільництва, промислу, економіки України і т. д. Граматика не перевантажує початківця зайвими правилами й формами. Домашня робота дає студентові можливість від самого початку виявити свою індивідуальність і хист в композиції. Словникова частина може найкраща, бо подає граматичні неправильності включно з основною відміною дієслів.

Своїм підручником проф. Яр Славутич зробив велику прислугу українцям в англомовних країнах і посередньо в інших державах. Дошкульний брак добрих, модерних граматик, пристосованих для вжитку в українських, а головно в неукраїнських школах, все ще у нас відчувається. Надіємось, що підручник „Конверзейшенел Юкрейнієн" виповнить прогалини в дотеперішніх граматиках, а авторові бажаємо дальших успіхів в його корисній праці.

О. Буйняк

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ПІДСУМКИ НАШИХ УСПІХІВ І НЕВДАЧ

З признанням треба вітати подаваний „Свободою" щорічний огляд подій з українського життя і теж огляд книжково - літературних появ. Такий літературний огляд за 1959 р. в опрацюванні Б. Кравцева появився оце недавно на сторінках „Свободи". Було б дуже доцільно, якщо б не тільки хроніку подій, але власне такі ширші огляди можна було робити з усіх ділянок нашого життя. Воно зовсім зрозуміло, що на першому місці йде літературний огляд — огляд „Слова на сторожі", але слід було б давати підсумки осягів (невдач) теж у ділянці образотворчого мистецтва, музики, театру (тут, на жаль, можна говорити майже про нашу велику, таки катастрофальну невдачу), балету і інших ділянок мистецтва, далі ж огляд наших успіхів і невдач в національно - виховній ділянці, в економічних справах і т.

Такий своєрідний „обрахунок сумління" давав би теж напрямні на майбутнє. Зокрема 1960 рік заслуговує на те, щоб у ньому ми зробили наші підсумки не тільки за один останній рік — це ж бо припадає 15-ліття нової української дійсности від закінчення світової війни і 15-ліття нашої нової еміґрації. Як для одної генерації — це все ж таки поважний життьовий шлях і на підсумках цього 15-річного шляху можна багато дечого навчитися, а перед нами ж дальші й не легкі завдання . . .

Якщо б „Свобода" заініціювала цикль статтей на тему пройденого 15-річчя, присвячуючи окремі статті окремим проблемам і ділянкам нашого життя — то було б це, думаю, і дуже потрібне і дуже корисне діло. Тоді теж найкраще було б нам видно, як і кудою йти далі . . . Я особисто думаю, що тоді ми всі збагнули б, що найважливіша ділянка нашої праці, яка вимагає найбільших наших зусиль — це ділянка нашої культури, наші літературні, мистецькі, наукові, педагогічні завдання, а поруч з ними наша національна економічна політика, як власна база для культурних справ. Тоді може врешті ми збагнули б теж одну з найбільших прогалин життя на еміґрації — брак провідного, загальноукраїнського журналу української думки, за те надмір пресових видань і загальна слабість місячників і далі збагнули б врешті вже до краю пекучу проблему загальноукраїнського видавничого фонду чи видавничої спілки, яка мала б змогу плянувати, замовляти в авторів й видавати основні студії українською і чужими мовами, хочби ці видання не завжди були успішні фінансово (ось проблема українсько - жидівських відносин — ми все і все ще є предметом просто провокацій різних чужих темних сил, а чи й досі не дали генеральної й авторитетної, на матеріялах спертої студії на цю тему).

І поруч з цим зможемо ствердити, що ми таки чи не надто багато уваги, зусиль, фондів і енергії присвятили надто однобоко справі різних будов — будинкам і оселям. Ясно, вони потрібні, але рівнорядно мусить іти плянова праця для розбудови культурно - духових в а р т о с т е й, особливо ще тепер, поки в живих наші науковці, письменники, мистці — молода зміна не скоро і не дуже численна прийде на їх місце, а в багатьох ділянках вона взагалі не прийде . . .

Рік 1960 повинен бути нагодою для ширшого розгляду всього нашого життя і наставлення його на такі рейки, які найкраще й найпевніше та найскорше доведуть до найкращих успіхів. Якщо „Свобода" змогла б дати ряд статтей для такого розгляду і одночасно для наміченння дальших шляхів — було б дуже корисне діло.

При нагоді хочу зробити деяке доповнення до статті Б. Кравцева — до його огляду літератури за 1959 рік. Він слушно відмічує не тільки книжкові появи, але й ці твори та літературнознавчі праці, які друкувалися в періодиках, але в своєму огляді він поминув майже зовсім нашу літературу для дітей, згадавши чомусь тільки одну появу — збірку віршів. Це доказувало б, що він не нехтує цієї ділянки творчости, але, як поет, звертає увагу в першу чергу на поезію, та й на вірші, залишаючи прозу поза своєю увагою. А власне в ділянці прози для дітей маємо в минулорічному дорібку позицію, яка є позицією теж і в 15-річному нашому літературному дорібку, — це „Бабунині казки" Т. Білецької. На тлі нашої як-не-як убогої літературної казки, Т. Білецька виступає як новий талановитий автор і втішається успіхом і в дорослих і в малих читачів, — у нашій казковій творчості вона зразу зайняла своє тривке місце, а її нові писання, друковані на сторінках „Веселки", доказують, що ця її творчість далі й успішно розвивається. І коли вже згадуємо про „Веселку", то таки слід добавити, що вона сьогодні дуже поважно стимулює розвиток нашої дитячої літератури і на її сторінках друкуються не тільки нові поезії, казки й оповідання для дітей, але й більші твори. І так в минулому році було друковане в „Веселці" велике оповідання М. Погідного „Пригоди котика Мурчика", більша казка Оксани Керч „Чарівний глек", а віршом Л. Полтави „Казка про чародія-лиходія, Івасика - козачка і Чорне море", далі велике віршоване оповідання Ганни Черінь „Щоденник школярки Мілочки", цикл природознавчих оповідань - казок Лідії Перепедської, врешті ряд поезій, оповідань і казок Р. Завадовича, що зібрані разом становили б солідну книгу для дітей. Тільки невідрадні умови не дають змоги цим творам появитися окремими випусками, через що одначе їх вартість і самий факт існування та все ж таки появи друком хай і в журналі — незаперечні. Тут добавити б ще теж ЕКА — його віршовану і рисункову веселу „епопею" п. з. „Чап - Чалап" та рисункову історичну казку Р. Завадовича „Богдан - характерник" — два твори, які мають усі дані на успіх при книжковому виданні окремою відбиткою.

Може в 1960 році пощастить краще з окремими виданнями для дітей, і підсумок вийде багато кращий, а покищо, ніде правди діти, „Веселка" є тим цінним періодичним виданням, яке заступає в великій мірі нову книжку дітям і яке досі поклало вже великі заслуги для розвитку нашої вільної, української національної й релігійної літератури для дітей і юнацтва. І цю ролю „Веселки" в кожнорічному літературному огляді слід підкреслювати.

М. Сухий

Торонто, Канада

ІДУТЬ ДОРОГИ . . .

Ідуть дороги з далини,
— Чи далеко до весни?
Чи далеко до цвітіння? —
Перепитують вони.

Їм тополя одвіча:
— Гляньте, ходить он дівча,
Хустка легко за вітрами
Стрепенулась на плечах.

Хай лютує в полі сніг,
До землі мороз приліг,
Хай метелиця ще крутить,
Хай не видно вас, доріг, —

Все одно весна вже йде,
Її дівчина веде,
Во у дівчини у грудях
Квітне серце молоде.

Не з заморських тих сторін
Вдарить квітень,
вдарить дзвін —
З серця юного дівочого
Співом вихопиться він!

ІВАН ЦИНКОВСЬКИЙ

СССР ОЧИМА НІКСОНА

(Подав Іван Верб'яний)

(2)

На цім одним огірку не скінчилося. Для добра совєтсько - американської дружби віце - президент спожив ще чотири великі квашені огірки.

Ніксон всюди підкреслює, що де він і його почот з'являлися, там люди ставились до них приязно, уважливо, з пошаною і подивом та виявами зацікавлення усім американським. Ніксон робить висновок, що москалі люблять американців.

Може москалі скептично ставляться до життьового стандарту звичайного американського робітника. Воно зрозуміле, бо такий високий життьовий стандарт є поза засягом їх задушевних мрій. Але для Ніксона є певне, що, хоч як большевики безупинно представляли американців як паліїв війни й гнобителів, то їм не вдалася пропаганда.

Американська вистава у Москві, що коштувала 3,600,000 долярів, вповні виплатилася і осягнула свою мету. Вона була „кутком Америки в серці Москви". Вона не була ярмарком всяких фабрикатів, ані якимсь показом виробів, але продемонструванням неймовірного багатства й вражаючої різноманітности американськаго життя.

Ціль тієї американської вистави в Москві й надії зв'язані з нею, містяться у передмові президента Айзенгавера до офіційного провідника по виставі:

„Це є моїм гарячим баганням, щоби в цей спосіб, через подібну виставу, що її ваша країна саме показує в Ню Йорку, народи двох наших великих держав дійшли до кращого зрозуміння один одного. Таким чином можуть скріпитися основи до нашої співпраці в осягненні найбільшої цілі людства — плодотворчого і квітучого світу миру!"

Найбільше впадало ввічі на виставі те, що відвідувачі цікавилися провідниками по виставі чи не більше, як самими предметами вистави. Провідників, — їх було 75, в тому 27 дівчат, що володіли обома мовами, — просто закидали й замучували питаннями. Відповіді американців, що були щирі й не вивчені (щось протилежнього до відповідей інформаторів і совєтських провідників у Ню Йорку) отвирали совєтським відвідувачам очі. До успіху вистави причинилися тисячі урядовців, експонентів і робітників, але найбільша заслуга в тім Гаролда МекКеллана, головного керівника вистави, бизнесмена з Лос Анджелес.

Відвідувачі бачили й сприймали Америку краще, як Ніксон Москву. Всякі чемностеві відвідини, офіційні й урядові зустрічі й запрошення, приготування промов — забирали йому забагато часу. Зараз після приїзду до Москви вдалося Ніксонові вихопитися на прохід. Переходячи попри Гастронома, державну крамницю бакалійними товарами, він зайшов туди, щоби купити дещо для порівняння цін з американськими. Ціни показалися високими, навіть як взяти офіційний курс 10 рублів за 1 доляра. І так за фунт масла треба було дати 1.20 дол., а звичайний жовтий сир 1.40 дол. Імпортовані товари є фантастично дорогі: Двоунцієва пушка порошкованої кави — „інстант" коштує 4 дол. А треба зважити, що середній заробіток совєтського робітника є тільки 80 долярів у місяць.

Дружині Ніксона пощастило краще оглянути місто. Вона відвідала першу дитячу лічарню і школу доглядальниць. Вона звідила Ботанічний Город і його директорові подарувала два корчі популярного в Америці dogwood-у, що їх привезла як дарунок. В подяку за те, дістала орхідеї і троянди.

Із Москви полетів віце-президент до Ленінграду, що має ще сліди німецької облоги. Лет (московськими літаками) із Москви до Ленінграду тривав не цілу годину. Американські туристи, що їх було саме тоді досить в Ленінграді, зробили Ніксонові овацію й йому хвилево здавалося, що він прилетів не до Ленінграду, а до Америки.

В Ленінграді Ніксон бачив багато колишніх царських палат і музеїв. Найбільше враження зробив на нього Петродворец. Є в нім багато несподіванок, колись для гостей царя, а тепер для відвідувачів. Є там дерево із спеціяльним улаштуванням, що із нього паде дощ. Ніксон і Козлов вийшли сухо. Але Георгій К. Жуков, голова державного комітету для культурних зв'язків з закордоном, перемок до нитки. Доглядач палати з таким одушевленням показував всякі трюки, що у своїй загорілості пустив механізм дерева в рух, заки глядачі знайшлися в безпечному місці.

З того приводу сказав Ніксон і Козлову й Жукову, що це є досить добрий спосіб прохолоджування гарячих голів, та що було б добре уживати того способу частіше в дипломатії.

В Петродвірці мав Ніксон теж цікаву розмову із школяркою, що якось прилучилася до них. На питання Ніксона, чим вона хотіла би стати, як виросте, відповіла: „учителькою!" Ніксон сказав їй, що це добра ідея; його дружина теж була учителькою, як вони побралися. На те якась старша жінка із товпи спитала, що робить тепер п-і Ніксон. „Як дружина віцепрезидента має вона цілоденне зайняття" — вияснив Ніксон.

Ніксон пояснює це тим, що в СССР жінки працюють усюди пліч -у-пліч з чоловіками навіть у найважчих роботах, бо війна потягнула за собою колосальні втрати головно серед чоловіків.

Пані Ніксон мала більше вільного часу й більшу свободу рухів і тому могла оглянути більше об'єктів гідних уваги. Але із усього того, що вона побачила в Ленінграді, найбільше заімпонував їй килим, що його недавно видобули із могили (кургану) на Сибірі (не подано докладніше де саме). Килим цей в червоних і зелених кольорах із зображенням коней і ренів, має 2,500 років, але кольори задержали вповні свою яркість і блиск.

Ніксони й д-р Мілтон Айзенгавер були в опері ім. Кірова. Посадник Ленінграду представив їх публіці — й їм влаштували величаву овацію. Вся публіка встала з місць і плескала в долоні. „Це було щиросердечне прийняття, не так може для нас особисто, як для цілого американського народу, що його представниками ми були. Я є переконаний, що ця типічна демонстрація була щира й невимушена у цих москалів" — пише Ніксон.

Ніксона вразило те, що диригент оркестри був у фраку з білим метеликом, але усі музиканти були в сорочках без краваток. Для Ніксона це цікавий приклад суміші неотесаного з гладким, старшої культури з новою. А треба признати, що оркестра грала прекрасно. У кожному аспекті життя большевики кладуть наголос на практичні висліди, а не на витончення.

Успіх Алекса Бережного в Дітройті

27-го грудня 1959 р. у великій і розкішній залі Інституту оф Артс відбувся виступ еспансько - українського ансамблю під мистецьким керівництвом видатного українського артиста - танцюриста Алекса Бережного та при співучасті відомої української співачки Наталії Андрусів.

Виступ мав величезний успіх і дітройтці оваціями зустрічали Алекса і його ансамбль. У програму введено нові еспанські танки, підсилено укр. групу новими виконавцями й доповненням репертуару, введено мадарський танок „чардаш" та додано американські модерні танки. Серед виконавців еспанських танків вибилися на цей раз Одрі Букелен, Одрі Манулкин, Сінтія Пост. Серед українських танків — Ніна Головна, сестри - красуні Надя і Люба Желехівські, Стефанія Антоняк. Наймолодшою танцюристкою була сестра Алекса Валя Бережна, яка досить добре справилась зі своїм завдання.

Самого Алекса дітройтці „охрестили" метеором, бо дійсно тяжко було стежити за рухом його ніг.

На концерті були присутні представники американської преси та мистецьких агенцій, які з місця запропонували йому контракт на 23 концерти в стейті Мишиґен. Цей новий успіх нашого молодого танцюриста говорить сам за себе. Концерт пройшов на високому мистецькому рівні і приніс повне моральне задоволення і присутнім і виконавцям.

Г. М.

Виступи пані І. Винницької-Пеленської

Заходами Української Вільної Академії Наук у Канаді відбулися два виступи пані мгр. Ірини Винницької - Пеленської в УНДомі в Вінніпеґу. В суботу 9-го січня ц. р. відбувся „авторський вечір" письменниці з словом проф. Ярослава Рудницького, виступом авторки й читанням її оповідань (пані М. Калужняцька і п. М. Гнатів). Вечером проводив д-р М. Мандрика. В дискусії приймали участь пані М. Дима, п. М. Гнатів і ін.

В неділю 10го січня відбувся „академічний виклад УВАН". Пані Винницька - Пеленська говорила на тему „Українське наукове й культурне життя в Австралії". В дискусії приймали слово п. Ст. Вубнюк, інж. А. Качор, п. О. Войценко, п. М. Зельська і інші.

В понеділок 11-го січня Гостя відвідала Манітобський університет в товаристві проф. Яр. Рудницького. Вона познайомилася з студентами славістики цього університету й із колекцією української літератури в університетській бібліотеці. На спомин перебування її в Вінніпеґу передано їй деякі новіші видання УВАН та департаменту Славістики Манітобського університету.

Я. Р.

З Наукових Конференцій УВАН у ЗДА

Питання з життя підсовєтської молоді — доповідь д-ра Я. Білінського

13 грудня 1959 року на засіданні Комісії УВАН у ЗДА для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом відбулася доповідь д-ра Я. Білінського про сучасне життя підсовєтської молоді.

Доповідач підкреслив, що вже три роки минуло від часу протестів і заворушень студентів в 1956 році, провідники СССР і далі вважають критичне ставлення підсовєтської молоді до режиму за одне з найактуальніших питань. Доповідач поставив собі за завдання простежити „буржуазні впливи серед „совєтського народу" використовуючи совєтську пресу, радіопередачі і репортажі західніх кореспондентів.

Д-р Білінський ствердив, що, в з'язку з „анти-сталінською відлигою" і мадярським повстанням 1956 р., совєтські студенти в Москві, Ленінграді і майже в усіх республіках почали виступати проти режиму. В Грузії та Литві виступи мали національний характер. „Відлига" навіть розтопила ідеологічний відпорний вал комсомолу: деякі місцеві провідники ЛКСМ підтримали критиків режиму. У березні 1956 року під час заворушень було убито чи поранено коло сотні грузинських студентів. В кінці того ж року звільнено з Московського університету коло сотні студентів. Тепер уже нічого не чути про виразно політичні виступи підсовєтських студентів, але не бракує скарг на режим у зв'язку з використовуванням студентів на всяких воскресенниках та суботниках, на брак місць у гуртожитках, тощо.

Становище студентів незрівняно краще від стану молодих робітників та колгоспників, не кажучи вже про так званих піонерів на цілинних землях.

Що далі то стає ясніше, що в совєтській державі не цінять фізичної праці. Випускники середніх шкіл часто не можуть дістати відповідної праці у своїх рідних містах. На праці начальники поводяться з ними грубо.

На підставі одного репортажу з „Комсомольської Правди" (27 січня 1959 року) і спостережень англійського студента, що вчився в Московському університеті в 1958 р., доповідач намагався показати якими думками тепер живе підсовєтська молодь. Щодалі то критичніше вона ставиться до арґументів Компартії про те, що сучасна молодь живе вдесятеро краще, ніж жили її ровесники до революції. Проте, на думку доповідача, годі чекати виразного спротиву збоку підсовєтської молоді, аж поки не захитається більше режим.

Після доповіді відбулася дискусія, в якій взяли участь М. Кучер, Н. Синявська, А. Гудзовський, О. Федишин, В. Голубничий, І. Замша, Г. Петриченко та інші. Дискутанти висловили побажання, щоб у дальших дослідах доповідач приділив більше уваги українській проблематиці та дослідив такі питання, як те, наскільки молодь піддається релігійним впливам.

Гаряча дискусія розгорнулася в питанні декляративного і фактичного пошанування фізичної праці в СССР. Промовці зазначили, що у постановах уряду та в совєтській пресі начебто високо шанується фізична праця, але це лише пропаґанда для експорту закордон та форма для визиску робітників.

Н. Н.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В списку жертводавців працівників Українського Народного Союзу — на Коляду і УККА пропущено ім'я жертводавиці п-ні СТЕЛІ РАЙСН — яка зложила: $10.00 — на УККА, та $2.00 — на коляду ЗУАДК.

Виступ українського хору „Боян" в Тавн Голі в Сіднеї

В понеділок 23 листопада велика концертова заля Тавн Голу в Сіднеї була вщерть виповнена. Того дня агенція АВС заінавгурувала під протекторатом губернатора та прем'єра НПВ ряд оперових концертів для поширення думки про потребу будови окремої опери.

Виступ почала „Сіднейська Смичкова Оркестра" бездоганно відіграною серенадою Г-дур Моцарта. По цьому знані в Сіднеї молоді австралійські солісти, які виступають на естраді, виконали дуже симпатично та свобідно, в добрих костюмах, вибрані арії, дуети, терцети і фінал з „Фіґара" того самого композитора. Диригент Юрій Тінтнер, колись член хору „Вінер Зенґер Кнабен", вкладав цілу душу у виведення обох творів, що малювалося в його порухах і міміці.

Після перерви Президент міста Сіднею та ще два члени Комітету виголосили промови-заклики до приявних. Славний баритон Ігор Горін запрезентувався в аріях з „Паяців" Леонкавалля, з „Севільського голяра" Россінія та в додатку з модерного фолкльору як рутинований оперовий співак, що не тільки співає, але й невимушено грає.

Концерт закінчив чоловічий відділ „Українського Національного Хору Боян" в козацьких строях під батутою Василя Матіяша. „Закувала", „Гуляли", „На морі" і „Дзвони" прозвучали у виконанні хору і шістьох солістів гарно та дзвінко не тільки у вирівняних фортіссімах, але і в ніжних пініссімах, мабуть так, як цього бажали собі композитори. Пані Ерна Матіяш в супроводі при фортепіяні неперевершена.

Заля усі виступи вітала рясними оплесками, в цьому також вповні заслужено й українських хористів.

Мирон Федусевич

Виступ „Бояна" можна зарахувати до найбільше вдалого з усіх дотеперішніх цього хору. Вже перша пісня „Закувала та сива зозуля" та її чудове виконання розвіяло усі можливі сумніви та побоювання горстки українських глядачів, що непокоїлись, як на тлі отих усіх професійних музик випаде наш хор. А чужинецька публіка прийняла її, так само як і дальші 4 пісні, бурею оплесків. А після закінчення концерту („Боян" співав на кінець) серед публіки, яка розходилася, можна було чути такі заввагі: „Що за хор!", „Ексцелент, бютіфул... ввот ен ессет фор аз... ремаркейбл перформерс"..

Це має свою вимову, так само як і факт, що організатори цієї поважної імпрези запросили „Боян" взяти участь.

„Вільна Думка"
Сідней, Австралія

Замість вінка на могилу
бл. п. ФЕДОРА ОЛЕСНИЦЬКОГО
заслуженого громадянина із великим зрозумінням для долі українських воєнних інвалідів, висловлюючи глибоке співчуття Родині Покійного,
складає на Воєнних Інвалідів, на руки Суспільної Служби Комбатантів — $10.00
ПЕТРО ПОСТОЛЮК з донькою ІРИНОЮ

Замість квітів на могилу
бл. п. ОЛЬГИ ТЕРЛЕЦЬКОЇ - СМАЛЬ
складаємо — $50.00
на УМХС в Мюнхені.
Д-р ОСИП І ІРИНА ЛЮБЧАК

Замість квітів на могилу
бл. п. проф. РОМАНА САВИЦЬКОГО
складають — на залишенців
АННА і АНТІН РОЩАКОВСЬКІ — $10.00
ОКСАНА і РОМАН ТРЕШНЬОВСЬКІ — $10.00

✝

Ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою, що

бл. п. ФЕДІР ОЛЕСНИЦЬКИЙ

громадський діяч,

член численних культурно-освітніх Т-в та економічних Установ на рідних землях, б. урядовець уряду З.О.У.Н.Р. в Станиславові, основник та довголітній член Виділу Т-ва „Самопоміч", Відділ в Нюарку, основник Фед. Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Нюарку, по короткій недузі відійшов у Вічність дня 20-го січня 1960 року.

Похорони відбудуться в СУБОТУ, дня 23-го СІЧНЯ 1960 року, в год. 9:00 ранку.

УПРАВА Т-ВА „САМОПОМІЧ" Відділ в Нюарку
УПРАВА ФЕД. КРЕД. КООП. „САМОПОМІЧ" — Нюарк

Замість квітів на могилу
бл. п. ФЕДОРА ОЛЕСНИЦЬКОГО
Управа „Самопоміч" складає — $25.00 — на залишенців в Австрії.

ПОДЯКА

Складаємо сердечну подяку
"ФУНДАЦІЇ СВІТЛИКА" в Трентоні, Н. Дж.
за дар $4,000 (чотири тисячі) на будову Церкви-Пам'ятника в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Одночасно просимо Господа про всесильне Боже Благословення для
СТЕЛЛИ і РИЧАРДА СВІТЛИКІВ
та всіх Членів Їхньої Родини. Щасти Їм у всьому, Боже!

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США

Родина СВІТЛИКІВ — це Родина Добродіїв, а одночасно власників відомої в цілому світі фабрики парашутів, висока якість яких врятувала життя багатьом американським і союзним воякам під час останньої Великої Війни. Ця Родина свідома, що достатком, яким Господь обдарував її в Америці, треба ділитись з найближчим ближнім — Св. Церквою, яка об'єднує носіїв імени Христа. Нехай же приклад побожної Родини Світликів покаже дорогу подяки Богові і тим іншим, що їх так само Господь обдарував добробутом, нехай і вони доложать свою цеголку до будови Церкви-Пам'ятника, яку Українська Православна Церква в США будує на молитовний спомин про Героїв і Мучеників Українського Народу жертв комуністичної тиранії й московського імперіялізму.

Архиєпископ МСТИСЛАВ

Кружок Приятелів Пласту в НЮАРКУ, Н. Дж.

запрошує Вас з Рідною і Приятелями — на —

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ
в суботу, 30-го січня 1960 р.
в год. 8:00 вечора
в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ
180 Вільям вул. — Нюарк, Н. Дж.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК — НЕСПОДІВАНКИ
Оркестра: Б. ГІРНЯКА — Буфет у заряді ВП. Пань

Всі місця при столиках резервовані. Просимо їх своєчасно замовляти у „Говерлі" — 203 Springfield Ave., Newark, N. J., телефон: MA 3-6248

Ввесь дохід з забави призначений на придбання Пластового Дому.

Управа Т-ва Прихильників Української Народної Республіки
м. НЮ ЙОРК
подає до відома, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Товариства
— відбудуться —
в суботу, дня 30-го січня 1960 р.
в год. 3:00 по полудні
в приміщенні
ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
ч. 149 Друга Евеню — в Ню Йорку,
з таким порядком нарад:

1. Відкриття і вибір Президії Зборів;
2. Відчитання протоколу попередніх Зборів;
3. Звіти Управи і Контрольної Комісії Товариства;
4. Дискусія над звітами та уділення абсолюторії;
5. Вибір нових керівних Органів Товариства;
6. Вільні внесення, різне.

ПРИЯВНІСТЬ ЧЛЕНІВ ОБОВ'ЯЗКОВА.

Українська Євангельсько-Баптистська Церква в Ню Йорку
ЩОНЕДІЛІ — ДВІ БОГОСЛУЖБИ:
уранці — год. 10:00-11:30 — 56 Second Ave.
увечорі — год. 5:00-7:00 — 242 East 14th St.

У неділю, 24-го січня проповідує редактор журналу „Післанець Правди" пастор Л. Жабко-Потапович. Теми проповідей: уранці — „Християнство й антисемітизм"; увечорі — „Сучасний Єрихон". Запрошуємо всіх!

Провід — Ів. П'ятковський

Об'єднання Мистців Українців в АМЕРИЦІ

ВИСТАВА МАЛЯРСТВА і СКУЛЬПТУРИ
Людмили Морозової і Сергія Литвиненка
Відкриття відбудеться
в неділю, 31-го січня 1960 р.
в год. 12:00 вполудне
в залях ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
149 — Друга Евеню — в Ню Йорку.
Виставка буде відчинена
до 14-го ЛЮТОГО 1960 р. включно.
В СУБОТИ — від 8:00-10:00 вечора
а в НЕДІЛІ — від 12:00-8:00 вечора.

Загальні Збори, які Управа Пласт-Приюту скликала на суботу, 19-го грудня минулого року, не відбулися з огляду на те, що на Зборах не явилася відповідна кількість членів.

Управа ПЛАСТ-ПРИЮТУ вирішила скликати ще раз

ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ПЛАСТ-ПРИЮТУ
в НЮ ЙОРКУ
на суботу, 30-го січня 1960 р.
Збори відбудуться
в ПЛАСТОВІЙ ДОМІВЦІ — при 144 2-га Евеню.
ПОЧАТОК — точно в год. 5:00 по пол.

Управа Пласт-Приюту остерігає батьків Пластової Молоді що у випадку, коли на Збори не прибуде відповідне число Членів і не вибереться нової Управи, діяльність Пласт-Приюту буде припинена, що неґативно відіб'ється на виховній праці Пластової Станиці.

ЗА УПРАВУ:
В. Саляк — голова — З. Івасикін — секретар

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ПРАКСЕДИ ПОВХ
складаємо суму — $65.00
на Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА.

МАРІЯ ЧИРОВСЬКА
ЮЛІЯ і МИХАЙЛО ФЛИС
Д-р ТАРАС і ІВАННА ҐАНУШЕВСЬКІ
Д-р ЕМІЛЬ і ІРИНА КЛЮФАС
МАРІЯ і ЛЕВ КОНИК
Д-р ЯРОСЛАВ і НІНА КОРОНЕЙ
АЛА і АВГУСТИН ЮЗВ'ЯК

Потакет, Р. Ай.

ВИСТАВА КАРТИН Михайла МОРОЗА
ОЛІЇ
10-23-го СІЧНЯ 1960.
Відкриття: НЕДІЛЯ, 10-го СІЧНЯ, год. 4-8 по пол.
Panoras Gallery
62 W. 56th St., NEW YORK
Hours: 11:30 — 6:30, Mon. thru Sat.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 289 відбудуться в неділю, 24-го січня 1960 р., в год. 2:30 по пол., в Укр. Амер. Клюбі, — при 292 Hudson Ave. Звертається увагу всім членам, що ці Збори дуже важні. На порядку: вибір Управи на 1960 р. — П. Дронь, пред., М. Гузар, кас., В. Гузар, секр.

Спорт

УСК-Швабен 4:0

Ню Йорк, 20 грудня.

Відплатні змагання за мистецтво Ліги принесли УСК-ові заслужену перемогу. Противник, що до цих змагань скріпився кількома добрими змагунами, показався твердим, фізично видержливим та виявив добре орудування м'ячем. УСК натомість виступив, так би мовити, у своєму репрезентаційному складі з такими змагунами як Володимир Чижович і Микола Шевчишин у нападі та другими вже випробованими змагунами, що їхні імена подаємо при кінці оцих р'ядків.

Вже перші потягнення на грищі показують, що в УСК-у грають змагуни непересічного формату. Ми є свідками прегарних комбінацій, докладних подач та швидкого старту до м'яча. Противник скоро зорієнтувався щодо його шанс на грищі та із офензивної тактики перейшов до оборони. Не диво, що на його половині грища виріс такий ліс ніг, що годі було пропхати м'яча до воріт. До речі, УСК у цьому складі виступив перший раз, і не диво, що змагуни не знають себе вповні, просто себе випробовували. Тому перших тридцять хвилин гри проходить без замітного ефекту. Щойно цей застій переломлює Бел, який у 32 хвилині із короткої віддалі стріляє перші ворота для УСК-у. Кілька хвилин пізніше Бел знову підносить вислід до 2:0. У деяких змагунів УСК-у запримічується задовге придержування м'яча та мало ефективне „дріблювання". Друга половина, крім перших 5 хвилин, знову вповні належить до УСК-у. У 65-ій хвилині Шевчишин змушує воротаря безпорадно слідкувати за м'ячем у сітку. Далі усківці намагаються заїхати м'ячем просто у ворота. У 75 хвилині гострий стріл Чижовича перебирає Василькевич та притомно замінює у ворота. Противник, щоб не допустити до вищої програ у своєму нападі залишає 3-х змагунів. Решта подвійно криє та не допускає до стрілу усківців. Спосіб цей показався успішним і вислід 4:0 остається незміненим. Тут відмітити треба штопера УСК, І. Гаврилюка, що на загальну радість нас усіх виказує постепенний зріст форми та заграє одні змагання за другими все краще. Також і решта змагунів виказала велику амбіцію, жертвенність та бажання перемоги.

Склад УСК-у: Голуб, Нагі, Підгорецький, Олинець, Гаврилюк, Наливайко, Павлюк, Франц), Чижович, Бел, Шевчишин, Василькевич.

УСК, резерва — Швабен, резерва 4:2

Видатний успіх нашої резерви, що до цих змагань виступила також у дещо зміненому складі. Ворота: Гарасим'як 2, Гошко, Шмотолоха по одному.

УСК, юнаки „А" — Гота, юнаки 5:0

Уважлива співпраця усіх ліній команди принесла нашим юнакам заслужену перемогу. Ворота: Кульба С. і Кульба В. по два, Немежицький 1.

УСК, юнаки „Б" — Швабен, юнаки 1:1

Вислід цих змагань повинен був випасти у користь нашої команди. Одних добутих воріт суддя не признав. Ворота: Рибій.

Іван Сєрант

МОЖЛИВОСТІ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗНИЖКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

початне правління хоче претривати рік виборів без якихось радикальних потягнень в секторі народного господарства, обіцюючи собі підняти всю санаційну акцію по дні президентської інавгурації. А така політика показалася одначе дещо спізненою, і не могла вже, за історичним досвідом, відсунути грядучої економічної знижки, тобто рецесії. Отже, по всіх правилах в 1961 році мала б прийти та господарська знижка, як природня і автоматична консеквенція внутрішніх економічних конфліктів, неприродньо скорого наростання господарського потенціялу і кволої постави уряду. Розуміється, що можуть трапитися якісь відхилення від цієї правильности в економічних колибаннях, коли б заіснували якісь важливі події, передовсім політичного характеру, що могли б прискорити, або відсунути речинець рецесії. Але загальні мирові настрої сьогодні ледви чи впровадять якусь зміну в послідовності економічних подій.

Айзенгавер передбачає, що в 1961 році вдасться випустити людину в космічні простори

Вашингтон. — В своєму бюджетовому проєкті на фінансовий рік, який кінчиться 30-го червня 1961-го року, Президент Айзенгавер передбачає, що в 1961-му році вдасться з успіхом випустити першу людину в космічні простори. Крайова Адміністрація Аеронавтики і Космічних Просторів почне операційну діяльність вже в новому фінансовому році, — казав Президент і в 1961 році можна буде пробувати в космічні простори пустити людину. Для цієї адм. призначена в бюджеті на 1961-ий рік 600 мільйонів долярів, майже два рази більше як в цьому 1960-му році ($325 мільйонів). На цілі Комісії Атомової енергії призначено в бюджеті 1961-го року $2,689,000,000, а цього року на неї мають видати $2,675,000,000. Комісія Атомової енергії видасть трохи більше на зброю в новому бюджетовому році, але обмежить свої видатки на уран. Не є передбачені видатки на пробні атомові експльозії в Неваді і на Пацифіку, але ці дослідні поля треба втримувати, а не їх ліквідувати.

● **У Західній Німеччині** було з кінцем останньої світової війни 15.000 жидів, які залишились з-посеред 540,000 з-перед війни. Тепер це число зросло до 30,000. Щороку вертається туди коло 2,000 жидів з Ізраїлю й інших країн у світі. Кожний жид, що жив раніш в Німеччині і вертається туди, дістає від західньо-німецького уряду на перші потреби 6,000 марок (1,432 дол.) Провід західньо-німецької жидівської громади таврує американських жидів за шкідливий — на його думку — надто голосний крик про антисемітські виступи в Західній Німеччині.

З НОВИХ ЖУРНАЛІВ

● **Українська Літературна Газета.** Рік V, ч. 8 (50), Мюнхен, 1959, серпень, ст. 10; ч. 9 (51), вересень 1959, ст. 10; ч. 10 (52), жовтень, ст. 10.

● **Рідна Церква.** Рік VIII, ч. 39, липень-вересень 1939, — Карльсруге-Мюнхен, 1959, ст. 20.

● **Українське Православне Слово.** Рік X, ч. 9, вересень 1959, Савт Бавнд Брук, 1959, ст. 24, ч. 10 (жовтень), ст. 24; ч. 11 (листопад), ст. 24.

● **Мій Приятель.** Рік X, ч. 7, вересень 1959, Вінніпеґ, 1959, ст. 16; жовтень - листопад, ч. 8-9, ст. 14.

● **Євангельська Зірка.** Рік VII, ч. 25. Буенос Айрес, 1959, ст. 16.

● **Вільний Український Робітник.** Париж, 1959, червень-липень 1959, ст. 14.

● **Голос Комбатанта.** ч. 3(9), літо 1959, Ню Йорк, 1959, ст. 32. ч. 4 10) осінь-зима 1959.

● **Листи до Приятелів.** ч. 9 79), вересень 1959, ст. 32. Ню Йорк.

● **Біблос.** Ч. 9 (53), Рік V. вересень 1959, Ню Йорк, 1959, ст. 16. (циклостиль); жовтень 1959, ст. 16.

● **Жіночий Світ.** Рік X, ч. 9 (117), вересень 1959, ст. 24; жовтень, ст. 22.

● **Свобода.** Авгуcт 1959, — Мюнхен, 1959, ст. 36.

● **Юні Друзі.** Рік V, ч. 4(28), липень-серпень, 1959, Лондон, 1959, ст. 20.

● **Овид.** Рік X, вересень 1959, Шикаґо, 1959, ст. 32; жовтень 1959, ст. 32.

● **Рідна Школа**, ч. 7-8, вересень-жовтень 1959, ст. 32. Торонто, 1959.

● **Лікарський Вісник**, ч. 12-13 за грудень 1958, березень 1959, ст. 72. ч. 14, червень, 1959, ч. 15, вересень 1959, Ню Йорк, ст. 40 і 56.

● **Жіночий Світ.** Рік X, ч. 6. Вінніпеґ, 1959, ст. 24; ч. 7-8, ст. 32.

● **Християнський Вісник.** Рік XVIII, ч. 5-6, Вінніпеґ, 1959, ст. 24, чч. 7-8, ст. 20.

● **Місіонар.** Рік XLIII, ч. 8. — Филаделфія, 1959, ст. 225-256; ч. 9, вересень 1959, ст. 257-288; ч. 9, ст. 289-320; ч. 10, ст. 321-352.

● **Світло.** Рік XXII, чч. 7-8; ч. 9. Торонто, 1959, ст. 297-360, 361-408; ч. 10, ст. 409-456; ч. 11, ст. 457-512.

● **Церква і Життя.** Рік III, ч. 3. Востербері, Конн. ЗДА, 1959, ст. 24.

● **Український Місіонар у Бразилії.** Рік XXIV, ч. 9. Прудентополіс, 1959, ст. 16; ч. 10 (жовтень), ст. 16.

● **Броди-Лев.** В дні Зелених Свят. Рік VI, ч. 5. Ню Йорк, 1959, ст. 32.

● **Український Вістник.** Рік XXX, ч. 2. Ню Йорк, 1959, ст. 16, ч. 3., ст. 16.

● **Самостійна Україна.** Рік XII, ч. 7-8, Шикаґо, 1959, ст. 24.

● **Вісник.** Рік XIII, ч. 7-8, Ню Йорк, 1959, ст. 36; ч. 9, ст. 32. ч. 10, ст. 32; ч. 11 (листопад), ст. 32.

● РОЗШУКИ ●

Родичі Степан і Анна та брат Іван і сестра Марія пошукують **МИХАЙЛА КОЖАН**, урodж. 1921 р. в селі Перемислів, волость Белз, Грубешівського повіту, якого забрали німці на працю до Німеччини. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на нижче подану адресу:

Michael OLEKSIW
179-181 East 3rd Street
New York 9, N. Y.

Заграничні часописи прошу про передрук.

Пошукую п. ГРИЦАКА Микиту Семеновича з Луцька (Юрковець) та п. ШИПАЙЛУ Осипа („Гіляри") з Праги. Прошу писати на адресу:

Dr. HODIW Hryhorij
c/o Kociuba Petro
2652 Evaline
Detroit 12, Mich.